

Logopedia, tom 33, pod red. Stanisława Grabiasa, Lublin 2004, ss 226. Najnowszy tom *Logopedii* poświęcamy problemom metodologii badań nad mową i jej zaburzeniami. Tom jest po części wynikiem rozważań podjętych w czasie seminarium, które jesienią 2004 r. odbyło się w Biłgoraju, w siedzibie Kolegium UMCS. Wychodząc z teoretycznego założenia, że język porządkuje wiedzę w umysłach ludzkich i buduje w nich obraz świata zastanawialiśmy się nad sposobami badania tego procesu na różnych poziomach organizacji języka. Problemowi temu poświęcone są rozprawy: Heleny Borowiec *Kolektywność w kategoryzacji językowej sześciolatek*, Urszuli Mireckiej *Metafora jako jedna z form oddziaływania nie wprost w hipnoterapii*, Amelii Dziurdy-Multan *Dziecięce strategie tworzenia nazw*.

Jasne jest, że wraz z rozpadem języka w umyśle ludzkim (np. w afazji, schizofazji, w demencji) zmienia się sposób oglądania świata. Podejmuje się od dawna próby opisu tej odmienności, a sposobów jej ujmowania dotyczą prace: Tomasza Woźniaka *Teoria narracji w perspektywie opisu zaburzeń mowy* i Jolanty Panasiuk *Kompetencja językowa a kompetencja metajęzykowa w afazji*. W ogólną problematykę językowego i poznawczego funkcjonowania człowieka wprowadzają czytelnika trzy teksty: Zbysława Muszyńskiego *Język a umysł rozszerzony*, Anny Herzyk *Neuropsychologiczna analiza zaburzeń emocjonalnych u pacjentów z uszkodzeniami mózgu*, Jadwigi Cieszyńskiej *Dwukulturowość, dwujęzyczność – przekleństwo czy bogactwo?*

Wreszcie metodologii opisu podstawowych jednostek języka dotyczą artykuły Marzeny Żygis *Dlaczego polskie sybilanty ś i ź są retrofl eksami?* i Anny Sołtys-Chmielowicz *O niejasnościach i niespójnościach terminów nazywających wady wymowy*. Wydaje się, że sylaba pozostaje w teoriach języka poza polem głównych zainteresowań, choć dziecko bez trudu, samorzutnie dokonuje segmentowania ciągu fonicznego na sylaby. Proces ten od dawna obserwuje Kazimiera Krakowiakowa – *Rola sylaby w procesie opanowywania języka dźwiękowego przez dziecko niestyszące* – wprowadzając sylabę do swojej refleksji nad językiem w głuchocie.